

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2014. november 6.*

„Tagállami kötelezettségszegés — Települési szennyvizek — 91/271/EGK irányelv — 3. és 4. cikk —
Összegyűjtési kötelezettség — Kezelési kötelezettség”

A C-395/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2013. július 12-én,

az **Európai Bizottság** (képviselik: O. Beynet és E. Manhaeve, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Belga Királyság** (képviselik: T. Materne és J.-C. Halleux, meghatalmazotti minőségben, segítőik: E. Gillet és A. Lepièrece ügyvédek)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: T. von Danwitz tanácselnök, A. Rosas, Juhász E. (előadó), D. Šváby és C. Vajda bírák,

főtanácsnok: J. Kokott,

hivatalvezető: V. Tourrès tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. május 15-i tárgyalásra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Keresetével az Európai Bizottság annak megállapítására kéri a Bíróságot, hogy a Belga Királyság – mivel 57, 2000 és 10 000 lakosegyenérték (a továbbiakban: LE) közötti kis agglomerációban nem biztosította a települési szennyvíz összegyűjtését és kezelését – nem teljesítette a települési szennyvíz kezeléséről

* Az eljárás nyelve: francia.

szóló, 1991. május 21-i 91/271/EGK tanácsi irányelv (HL L 135., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 26. o., a továbbiakban: irányelv) 3. és 4. cikkének rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

- 2 Az irányelv harmadik és nyolcadik preambulumbekzdése így szól:

„[...] a környezetnek az elégtelen módon tisztított települési szennyvíz elvezetésének hátrányos hatásaitól való megóvása érdekében általában szükség van a települési szennyvíz másodlagos tisztítására;

[...]

[...] szükséges a szennyvíztisztító telepek, a befogadó vizek és a szennyvíziszap-ártalmatlanítás folyamatos ellenőrzése annak biztosítására, hogy a környezet védve legyen a szennyvízkibocsátás káros hatásaitól”.

- 3 Az irányelv 1. cikke értelmében:

„Ez az irányelv a települési szennyvíz összegyűjtésére, kezelésére és kibocsátására, valamint egyes ipari szektorok szennyvizének kezelésére és kibocsátására vonatkozik.

Az irányelv célja a környezet megóvása a fent említett szennyvízkibocsátások káros hatásaitól.”

- 4 Az irányelv 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ennek az irányelvnek az alkalmazásában:

- 1) »települési szennyvíz«: a háztartási szennyvíz vagy a háztartási és ipari szennyvíz, illetve csapadékvíz keveréke;

[...]

- 4) »agglomeráció«: olyan terület, ahol a népesség, illetve a gazdasági tevékenység elegendően koncentrált ahhoz, hogy a települési szennyvizet összegyűjtsék és egy települési szennyvíztisztító telepre vagy a végső kibocsátási pontra vezessék;

- 5) »gyűjtőrendszer«: olyan vezetékrendszer, amely összegyűjti és elvezeti a települési szennyvizet;

- 6) »1 [LE]«: szerves, biológiailag lebontható terhelés, amelynek ötnapos biokémiai oxigénigénye (BOI₅) 60 g oxigén/nap;

- 7) »elsődleges kezelés«: a települési szennyvíz fizikai, illetve kémiai kezelése, amely magában foglalja a lebegőanyag kiülepítését, vagy más eljárásokat, amelyek során a bejövő szennyvíz BOI₅ értéke legalább 20%-kal és az összes lebegőanyag mennyisége legalább 50%-kal csökken a kibocsátás előtt;

- 8) »másodlagos kezelés«: a települési szennyvíznek általában biológiai tisztítást és utóülepítést magában foglaló vagy más eljárással való tisztítása, amely megfelel az I. melléklet 1. táblázatában megállapított követelményeknek;

[...]”

5 Az irányelv 3. cikkének szövege az alábbi:

„(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy minden agglomeráció rendelkezék települési szennyvizet összegyűjtő rendszerekkel:

[...]

– legkésőbb 2005. december 31-ig a 2000 és 15000 LE közöttiek.

[...]

Ahol a gyűjtőrendszerek létrehozása nem indokolt, akár azért, mert nem járna környezeti előnyökkel, akár mert aránytalanul nagy költségekkel járna, azonos szintű környezetvédelmet nyújtó egyedi rendszereket vagy más megfelelő intézkedéseket kell alkalmazni.

(2) Az 1. bekezdésben leírt gyűjtőrendszereknek meg kell felelniük az I. melléklet A szakaszában [helyesen: A. pontjában] foglalt követelményeknek. [...]

6 Az irányelv 4. cikke előírja:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a gyűjtőrendszerekbe vezetett szennyvizet vízbe történő kibocsátás előtt másodlagos kezelésnek vagy egy ezzel egyenértékű kezelésnek vessék alá, az alábbiak szerint:

[...]

– legkésőbb 2005. december 31-ig a 2000 és 10000 lakosegyenérték közötti agglomerációk édesvízbe és a torkolatokba kibocsátott szennyvizét.

[...]

(3) Az (1) és (2) bekezdésben leírt települési szennyvíztisztító telepekről kibocsátott víznek ki kell elégítenie az I. melléklet B szakaszának [helyesen: B. pontjának] vonatkozó követelményeit. [...]

(4) A LE-ben kifejezett terhelést az év során a tisztító telepre belépő maximális heti átlagterhelés alapján kell kiszámítani, figyelmen kívül hagyva a rendkívüli, például heves esőzés következtében előálló helyzeteket.”

7 Az irányelv 15. cikkének (1) bekezdése így rendelkezik:

„Az eljárásra jogosult hatóságok, illetve az erre felhatalmazott testületek folyamatosan ellenőrzik:

– a települési szennyvíztisztító telepek kibocsátásait az I. melléklet B szakaszában [helyesen: B. pontjában] foglalt követelmények betartásának ellenőrzése érdekében, az I. melléklet D szakaszában [helyesen: D. pontjában] megállapított ellenőrzési eljárásoknak megfelelően,

[...]”

- 8 Az irányelv „A települési szennyvízre vonatkozó követelmények” című I. mellékletének szövege az alábbi:

„A. Gyűjtőrendszerek [...] A gyűjtőrendszereknél figyelembe kell venni a szennyvízkezelés követelményeit. A gyűjtőrendszerek kialakítását, megépítését és karbantartását a legjobb műszaki ismeretek alapján kell végezni, túlzott költségek okozása nélkül, különös tekintettel az alábbiakra:

- a települési szennyvíz mennyisége és összetétele,
- a szivárgások megakadályozása,
- a befogadó vizek csapadékidei túlfolyás okozta szennyezésének korlátozása.

B. Kibocsátás a települési szennyvíztisztító telepekről a befogadó vizekbe [...]

1. A szennyvíztisztító telepeket úgy kell tervezni vagy átalakítani, hogy reprezentatív mintákat lehessen venni a bejövő szennyvízből és az elfolyó kezelt szennyvízből, mielőtt azt a befogadó vizekbe bocsátanák.
2. A települési szennyvíztisztító telepekről kibocsátott, a 4. és 5. cikknek megfelelően kezelt szennyvizeknek ki kell elégíteniük az 1. táblázat követelményeit. [...]

D. Referencia-módszerek az ellenőrzésre és az eredmények kiértékelése

1. A tagállamok biztosítják, hogy olyan ellenőrzési módszer kerüljön alkalmazásra, amely legalább az alább leírt követelményszinteket teljesíti.

[...]

2. Vízhozammal arányos vagy 24 órás mintákat kell venni a tisztító telep elfolyó, és ha szükséges befolyó oldalán is, mindig ugyanazon a jól meghatározott ponton annak ellenőrzésére, hogy teljesülnek-e a kibocsátott szennyvízre az ezen irányelvben megállapított követelmények.

Elismert nemzetközi laboratóriumi gyakorlatot kell alkalmazni annak érdekében, hogy a minták változása a mintavétel és az elemzés között eltelő időszakban minimális legyen.

3. Az éves minimális mintavétel-számot a tisztító telep méretétől függően kell meghatározni és az év során rendszeres időközönként kell a mintákat venni:

- 2000 – 9999 LE:

Az első év során 12 minta.

A következő években négy minta, ha kimutatható, hogy az első év során a víz kielégíti ezen irányelv követelményeit; ha a négy közül egy minta nem megfelelő, a következő évben 12 mintát kell venni.

[...]”

- 9 Az irányelv I. melléklete A. és B. pontjának címe az alábbi lábjegyzetre utal:

„Figyelembe véve, hogy gyakorlatilag nem lehet olyan gyűjtőrendszereket és tisztító telepeket méretezni, amelyek minden szennyvizet kezelni tudnának például egy szokatlanul heves esőzés alkalmával, a tagállamok intézkedéseket hoznak a záporvíz túlfolyásból származó szennyezés korlátozására. Ezek az intézkedések a száraz idei hozamhoz viszonyított hígítás mértékén vagy kapacitáson alapulhatnak, vagy megadhatnak egy bizonyos elfogadható túlfolyási esetszámot éves viszonylatban.”

- 10 Ezen I. melléklet 1. táblázatának címe „Az irányelv 4. és 5. cikkének hatálya alá eső települési szennyvíztisztító telepek kibocsátásaira vonatkozó követelmények”. Megjelenése az alábbi:

„Paraméterek	Koncentráció	A csökkenés minimális százaléka [...]	[...]
Biokémiai oxigénigény (BOI5, 20 C-on) nitrifikáció nélkül [...]	25 mg/l O ₂	70 – 90 A 4. cikk (2) bekezdése estében 40	[...]
Kémiai oxigénigény (KOI)	125 mg/l O ₂	75	[...]
[...]	[...]	[...]	[...]”

- 11 Ezen 1. táblázat címe után az az előírás áll, amely értelmében „[v]agy a koncentrációra vagy a százalékos csökkenésre vonatkozó értékeket kell alkalmazni”.

- 12 Az említett 1. táblázat harmadik oszlopa az alábbiakat pontosító lábjegyzetre utal:

„Csökkenés a befolyás terheltségéhez képest”.

- 13 Ugyanezen 1. táblázat második sorának címe egy lábjegyzetre utal, amelynek szövege az alábbi:

„A paraméter más paraméterrel helyettesíthető: összes szerves szén (TOC) vagy teljes oxigénigény (TOD), ha összefüggés hozható létre a BOI5 és a helyettesítő paraméter között.”

- 14 Az irányelv I. mellékletének 1. táblázatából kitűnik, hogy az irányelv 4. és 5. cikkének hatálya alá eső települési szennyvíztisztító telepek kibocsátásaira vonatkozó „biokémiai oxigénigénynek (BOI5, 20°C-on) nitrifikáció nélkül” teljesítenie kell a 25 mg/l maximális oxigénkoncentrációra vonatkozó feltételt, vagy legalább 70%-kal csökkennie kell e telepek befolyásának terheltségéhez képest, továbbá e kibocsátások „kémiai oxigénigénye (KOI)” nem haladhatja meg a 125 mg/l maximális oxigénkoncentrációra vonatkozó értéket, vagy 75%-kal csökkennie kell az említett telepek befolyási értékeihez képest.

A pert megelőző eljárás

- 15 2007. május 29-i levelével a Bizottság felhívta a belga hatóságokat, hogy szolgáltatassanak számára adatokat az irányelv 3. és 4. cikkének rendelkezései által előírt összegyűjtési és kezelési kötelezettségük teljesítésére vonatkozóan. E hatóságok e kérelemre 2009. július 15-én válaszoltak. E válasz vizsgálatából kitűnt, hogy nagyszámú, 2000 és 10 000 LE közötti, úgynevezett „kis agglomerációban” nem tartják be az irányelv 3. és 4. cikkének rendelkezéseit. A Bizottság következképpen 2009. november 25-én felszólító levelet intézett a Belga Királysághoz.

- 16 A belga hatóságok e felszólító levélre adott, 2010. január 29-i és március 10-i levelükben foglalt válaszában vizsgálatát követően a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy számos agglomerációban továbbra sem tartják be az irányelv 3. és 4. cikkének rendelkezéseit. A Bizottság következképpen

2011. április 28-án indokolással ellátott véleményt intézett a Belga Királysághoz. A belga hatóságoknak az indokolással ellátott véleményre adott válasza és az ezt követő dokumentumváltás alapján a Bizottság arra a megállapításra jutott, hogy összesen 57 agglomeráció, mind a flamand régió, mind a vallon régió területén, továbbra sem felel meg az irányelv rendelkezéseinek, ekként úgy határozott, hogy benyújtja a jelen keresetet.

A keresetről

A felek érvei

- 17 A Bizottság azt állítja a Bizottság kontra Spanyolország ítélet (C-219/05, EU:C:2007:223) 25. pontjára hivatkozva, hogy az irányelv 3. cikkének (1) bekezdése olyan összegyűjtési kötelezettséget ír elő, amely, a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében, világos és egyértelmű módon megfogalmazott, pontosan meghatározott eredménykötelezettség, és azt célozza, hogy az agglomerációkból származó minden települési szennyvizet vezessék gyűjtőrendszerekbe. A Bizottság szerint az irányelv 4. cikkének (1) bekezdése kezelési kötelezettséget ír elő, amelynek értelmében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az irányelv 3. cikke alapján létrehozott gyűjtőrendszerekbe vezetett települési szennyvíz egészét a befogadó vizekbe történő kibocsátás előtt másodlagos kezelésnek vagy egy ezzel egyenértékű kezelésnek vessék alá olyan eljárással, amely megfelel az irányelv I. melléklete 1. táblázatában megállapított követelményeknek.
- 18 Ezenfelül a Bizottság szerint az irányelv nyolcadik preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a szennyvíztisztító telepek ellenőrzésének olyan módszerét alkalmazzák, amely megfelel az irányelv I. melléklete D. pontjában megállapított követelményeknek. Így a Bizottság szerint az a tény, hogy valamely szennyvíztisztító telep létezik, működése egyetlen mintavétel által megállapítást nyert, és az ennek során vett minták pontos értékei megfelelnek az irányelv I. mellékletének 1. táblázatában meghatározott követelményeknek, nem elegendő annak bizonyításához, hogy a települési szennyvizek e telepen történő kezelése megfelel az irányelv 4. cikkében foglalt követelményeknek. A tagállamoknak ugyanis biztosítaniuk kell, hogy az irányelv I. mellékletének D. pontjában megállapított követelményekkel összhangban a szennyvíztisztító telepek megfelelő működését egy éves időszak folyamán legalább tizenkét mintavétel által ellenőrizzék.
- 19 A Bizottság hangsúlyozza, hogy az irányelv nem alkalmazható a 2000 LE-nél kisebb agglomerációkra, következésképpen a 2000 -nél kisebb LE-nek megfelelő települési szennyvizek összegyűjtésének elmaradása önmagában nem valósítja meg az irányelv 3. cikkének megsértését. Ezenfelül, noha az irányelv 100%-os összegyűjtési rátát ír elő, a Bizottság, jogsértési eljárás indítására vonatkozó mérlegelési jogkörének gyakorlása keretében, a jelen esetben úgy ítélte meg, hogy a 98%-os összegyűjtési ráta kielégítő, megkövetelve ugyanakkor, hogy a terhelés fennmaradó, nem összegyűjtött 2%-a ne jelentsen 2000-nél nagyobb vagy azzal egyenlő LE-t. A Bizottság, a Bizottság kontra Görögország ítélet C-440/06, EU:C:2007:642) 25. pontjára hivatkozva azt állítja továbbá, hogy mivel bizonyos agglomerációk nem rendelkeznek olyan rendszerekkel, amelyek lehetővé tennék az általuk kibocsátott települési szennyvizek 98%-ának az irányelv 3. cikkében foglalt követelményeknek megfelelő összegyűjtését, az irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében előírt azon kötelezettség, hogy a kibocsátások egészét vessék alá másodlagos vagy azzal egyenértékű kezelésnek, még kevésbé teljesül.
- 20 E megfontolások alapján a Bizottság megállapítja, hogy a flamand régió egy agglomerációjának helyzete nem felel meg az irányelv 4. cikkének, és a vallon régió 56 agglomerációjának helyzete nem felel meg az irányelv 4. cikkének, illetve együttesen értelmezett 3. és 4. cikkének.
- 21 A belga kormány vitatja a Bizottság azon érvelését, amely szerint egy szennyvíztisztító telep működésének az irányelv 4. cikkével való összhangját az irányelv I. mellékletének D. pontja fényében kell értékelni. A belga kormány szerint ugyanis nincs olyan jogalap, amely egyéves mintavételi

időszakot írna elő, tekintettel arra, hogy az irányelv 4. cikke nem az I. melléklet D. pontjára, hanem e melléklet B. pontjára utal, amely pedig nem ír elő mintavételi kötelezettséget a szennyvíztisztító telep üzembe helyezését követő legalább egyéves időszak folyamán ahhoz, hogy a szóban forgó agglomerációt az irányelv 4. cikkének megfelelőnek lehessen tekinteni.

- 22 A belga kormány megjegyzi, hogy az I. melléklet D. pontjára az irányelv 15. cikke utal. E cikket ugyanakkor nem említi a keresetlevél, tehát az az eljárásnak nem képezi tárgyát. Ekként azt a következtetést kell levonni, hogy az irányelv 4. cikkének és I. melléklete B. pontjának megfelelően, ha egy adott agglomerációt ellátó szennyvíztisztító telepet üzembe helyeztek, és az első vizsgálati eredmények azt mutatják, hogy az elfolyó szennyvíz összetétele megfelel az irányelv I. mellékletének 1. táblázatában foglalt normáknak, az irányelvből eredő kötelezettségeket teljesítettnek kell tekinteni.
- 23 A belga kormány, miközben nem vitatja, hogy a Bizottság mérlegelési jogkörrel rendelkezik annak megállapítása tekintetében, hogy valamely agglomeráció nem felel meg az irányelv 3. cikkének, ha települési szennyvizei kevesebb mint 98%-át gyűjtik össze, azt állítja, hogy ez az álláspont igen szigorú, aránytalan, és nem tartja tiszteletben az irányelv célját, mivel ilyen esetben alig vagy egyáltalán nem áll fenn környezeti kockázat, annál is kevésbé, mert a belga agglomerációkban, összességükben tekintve, e vizek összegyűjtési rátája 98%-nál magasabb volt.
- 24 A belga kormány, miközben elismeri, hogy a vallon régió nem teljesítette az irányelv 3. és 4. cikkéből eredő valamennyi kötelezettségét az irányelvben előírt határidőn belül, arra hivatkozik, hogy tekintettel a felmerült anyagi, technikai és költségvetési jellegű nehézségekre, e régió számára teljességgel lehetetlen volt e kötelezettségek összességének teljesítése.
- 25 A belga kormány által előterjesztett ellenkérelem mellékleteiben foglalt információkra és eredményekre tekintettel a Bizottság a keresete tárgyát immár nem 57, hanem 48 agglomerációra szűkítette.
- 26 Így az Aywaille, Baelen, Blegny, Chastre, Grez-Doiceau, Jodoigne, Lasne, Obourg, Oreye, Orp, Raeren, Sart-Dames-Avelines, Soiron, Sombrefe és Yvoir-Anhée, összesen 15 agglomeráció tekintetében a Bizottság az előző pontban említett információk fényében úgy véli, hogy a települési szennyvizek összegyűjtési rátája nem éri el a 98%-ot. Ebből az irányelv 3. cikkében előírtak szerinti összegyűjtési kötelezettség megszegése következik, ami az irányelv 4. cikkében előírt kezelési kötelezettség megszegését is maga után vonja.
- 27 Ami a Bassenge, Chaumont-Gistoux, Chièvres, Crisnée, Dalhem, Dinant, Écaussinnes, Estinnes, Feluy-Arquennes, Fexhe-Slins, Fosses-la-Ville, Godarville, Hannut, Havré, Jurbise, Le Rœulx, Leuze, Lillois-Witterzée, Profondeville, Rotheux-Neuville, Saint-Georges-sur-Meuse, Saint-Hubert, Sirault, Sprimont, Villers-la-Ville, Villers-le-Bouillet, Virginal-Hennuyères, Walcourt, Welkenraedt, Wépion és Wiers, összesen 31 agglomerációt illeti, megállapítható, hogy ezek nem teljesítették az irányelv 4. cikkében előírt kezelési kötelezettséget, amennyiben ezen agglomerációk nem rendelkeznek szennyvíztisztító teleppel.
- 28 Ami a Gaurain-Ramecroix és Héléchine agglomerációkat illeti, noha rendelkeznek szennyvíztisztító telepekkel, a Bizottság szerint nem felelnek meg az irányelv 4. cikkének, amennyiben az e cikk által előírt tizenkét mintavételre nem került sor e berendezések működésének első éve folyamán.
- 29 E 48 agglomeráció a vallon régió területén található.
- 30 A Bizottság hozzáteszi, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely tagállam nem hivatkozhat gyakorlati vagy adminisztratív nehézségekre egy irányelv által előírt kötelezettségek nem teljesítésének és a határidők elmulasztásának igazolása céljából. Ezenfelül a Bizottság hangsúlyozza egyrészt, hogy az európai uniós jogalkotó, az irányelv végrehajtásához elvégzendő infrastrukturális beruházások volumenének ismeretében, kellően hosszú, 14 éves, 2005. december 31-ig tartó határidőt biztosított a

tagállamoknak arra, hogy az olyan agglomerációk tekintetében, mint amelyek az ügy tárgyát képezik, teljesítsék kötelezettségeiket, másrészt pedig, hogy keresetét a jelen ügyben 8 évvel e határidő leteltét követően indította meg.

A Bíróság álláspontja

- 31 Előjáróban meg kell állapítani, hogy az irányelv 3. cikkének (1) bekezdése világos és egyértelmű módon megfogalmazott, pontosan meghatározott eredménykötelezettséget ír elő a tekintetben, hogy a 2000 és 15 000 LE közötti agglomerációkból származó települési szennyvíz egészét legkésőbb 2005. december 31-ig településszennyvíz-gyűjtő rendszerbe vezessék (lásd analógia útján: Bizottság kontra Spanyolország ítélet, EU:C:2007:223, 25. pont; Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2007:642, 25. pont).
- 32 Következésképp kizárólag a Bizottságra tartozik annak megítélése, hogy célszerű-e a kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás kezdeményezése, és hogy az érintett tagállam mely cselekménye vagy mulasztása miatt kell ezt az eljárást megindítani (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Németország ítélet, C-431/92, EU:C:1995:260, 22. pont; Bizottság kontra Németország ítélet, C-476/98, EU:C:2002:631, 38. pont; Bizottság kontra Görögország ítélet, C-394/02, EU:C:2005:336, 28. pont).
- 33 A jelen ügyben a Bizottság tehát úgy határozott, hogy kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás kezdeményez a települési szennyvizek agglomerációkban való összegyűjtésére vonatkozó azon általános gyakorlatának megfelelően, amelynek értelmében, noha az irányelv 100%-os összegyűjtési rátát ír elő, a Bizottság csak azon agglomerációk tekintetében kezdeményez ilyen eljárást, amelyek összegyűjtési rátája 98%-nál alacsonyabb, vagy amennyiben a terhelés fennmaradó, nem összegyűjtött 2%-a 2000 vagy annál nagyobb LE-t jelent.
- 34 E megfontolások alapján a Bizottság, a belga kormány által nyújtott információkra tekintettel részben elállva eredeti kereseti kérelmeitől bizonyos agglomerációk vonatkozásában, végső soron annak megállapítását kéri, hogy a jelen ítélet 26. pontjában szereplő tizenöt agglomeráció nem tett eleget az irányelv 3. cikkében előírt összegyűjtési kötelezettségnek.
- 35 Kétségtelen, hogy e tizenöt agglomerációt említi a belga kormány a Bírósághoz 2013. október 15-én érkezett ellenkérelmének I. mellékletében szereplő táblázat. E táblázat feltünteti, hogy ebben az időpontban az említett agglomerációk nem feleltek meg az irányelv 3. cikkében előírt – a Bizottság által a jelen ügyben behatárolt – követelményeknek.
- 36 A belga kormány nem hivatkozik az irányelv 3. cikke (1) bekezdésének utolsó albekezdésében említettekhez hasonló helyzetekre, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára a gyűjtőrendszer létesítésére vonatkozó, az irányelv 3. cikke szerinti kötelezettségektől való eltérést.
- 37 E kormány kiemeli ugyanakkor, hogy a Bizottság határozata, amint az kitűnik a jelen ítélet 33. pontjából, a jelen esetben túl szigorú és aránytalan, amennyiben a belga agglomerációk, összességükben tekintve, a települési szennyvizek összegyűjtésének 98%-nál magasabb rátáját biztosítják. Ekként az egészségi és környezeti kockázat igen korlátozott.
- 38 Meg kell jegyezni e tekintetben, hogy az irányelv rendszere az „agglomeráció” ugyanezen irányelv 2. cikkében meghatározott fogalma köré szerveződik. Ekként a tagállamokat az irányelv 3. és 4. cikke címén terhelő, a jelen eljárás tárgyát képező kötelezettségek konkrétan az agglomerációkra vonatkoznak, és azok méretének függvényében változnak. Következésképpen az irányelv követelményeinek való meg nem felelést minden egyes agglomeráció tekintetében egyedileg kell vizsgálni.

- 39 Mindenesetre az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a kötelezettségszegés fennállását az érintett tagállamban az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor fennálló helyzet alapján kell megítélni (lásd: Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-525/03, EU:C:2005:648, 14. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Bizottság kontra Írország ítélet, C-279/11, EU:C:2012:834, 18. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 40 Márpedig a Bíróság tárgyaláson feltett kérdéseire adott válaszul a belga kormány elismerte, hogy az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor, vagyis 2011. június 28-án a Bizottság kifogásai által érintett, a jelen ítélet 26. pontjában felsorolt tizenöt agglomeráció nem teljesítette a települési szennyvizek összegyűjtésére vonatkozó, az irányelv 3. cikkében előírt követelményeket.
- 41 Ennélfogva, a Bíróság ítélkezési gyakorlatával összhangban, az irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében arra vonatkozóan előírt kötelezettség, hogy a kibocsátások egészét másodlagos vagy azzal egyenértékű kezelésnek vessék alá, ugyancsak nem teljesült (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2007:642, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 42 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Belga Királyság, mivel nem biztosította Aywaille, Baelen, Blegny, Chastre, Grez-Doiceau, Jodoigne, Lasne, Obourg, Oreye, Orp, Raeren, Sart-Dames-Avelines, Soiron, Sombreffe és Yvoir-Anhée agglomerációk települési szennyvizeinek összegyűjtését és kezelését, nem teljesítette az irányelv 3. és 4. cikkének rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.
- 43 A Bizottság, a belga kormány által nyújtott információkra tekintettel részben elállva eredeti kereseti kérelmeitől bizonyos agglomerációk vonatkozásában, annak megállapítását kéri, hogy a jelen ítélet 27. pontjában szereplő 31 agglomeráció nem tett eleget az irányelv 4. cikkében előírt, a települési szennyvizek kezelésére vonatkozó kötelezettségének.
- 44 Kétségtelen, hogy e 31 agglomerációt említi a belga kormány ellenkérelmének I. mellékletében szereplő táblázat, amely feltünteti, hogy 2013. október 15-én az említett agglomerációk nem teljesítették az irányelv 4. cikkében foglalt követelményeket.
- 45 Mindenesetre a belga kormány nem vitatja, hogy az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor e 31 agglomeráció nem rendelkezett a települési szennyvizek tisztítására alkalmas, üzemkész telepekkel, és hogy következőképpen nem teljesítette az irányelv 4. cikkében foglalt követelményeket.
- 46 Ami a jelen ítélet 28. pontjában említett két agglomerációt illeti, meg kell állapítani, hogy a Bizottság keresetlevele benyújtásának időpontjában azok rendelkeztek szennyvíztisztító telepekkel, de, az irányelv I. mellékletének D pontjában előírtakkal ellentétben, nem került sor tizenkét mintavételre azok működésének első évében.
- 47 A Bizottság, mivel tehát úgy ítélte meg, hogy ezen agglomerációk még nem teljesítik az irányelv 4. cikkében foglalt követelményeket, fenntartotta az ezekre vonatkozó kérelmeit. A tárgyaláson a Bizottság pontosította mindazonáltal, hogy e két agglomeráció vonatkozásában nem áll szándékában módosítani azt az időpontot, amely tekintetében a kötelezettségszegés fennállását értékelni kell.
- 48 Márpedig a belga kormány nem vitatja, hogy az indokolással ellátott véleményben meghatározott határidő lejártakor a szóban forgó két agglomeráció nem rendelkezett szennyvíztisztító telepekkel, következőképpen nem feleltek meg az irányelv 4. cikkében foglalt követelményeknek.
- 49 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Belga Királyság, mivel nem biztosította Bassenge, Chaumont-Gistoux, Chièvres, Crisnée, Dalhem, Dinant, Écaussinnes, Estinnes, Feluy-Arquennes, Fexhe-Slins, Fosses-la-Ville, Godarville, Hannut, Havré, Jurbise, Le Rœulx, Leuze, Lillois-Witterzee, Profondeville, Rotheux-Neuville, Saint-Georges-sur-Meuse, Saint-Hubert, Sirault, Sprimont,

Villers-la-Ville, Villers-le-Bouillet, Virginal-Hennuyères, Walcourt, Welkenraedt, Wépion, Wiers, Gaurain-Ramecroix és Héléchine agglomerációk települési szennyvizeinek kezelését, nem teljesítette az irányelv 4. cikkének rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.

- 50 A belga kormány a települési szennyvizek összegyűjtéséhez és másodlagos kezeléséhez szükséges munkálatok késedelmére, valamint az irányelv 3. és 4. cikkéből eredő kötelezettségeinek ebből következő megszegése tekintetében a vallon régiót terhelő anyagi, technikai és költségvetési jellegű nehézségekre hivatkozik.
- 51 Hangsúlyozni kell, hogy az uniós jogalkotó, az irányelv alkalmazásához szükséges infrastrukturális beruházások volumenének, valamint az ezek maradéktalan megvalósításához kapcsolódó költségeknek az ismeretében többéves, a jelen esetben 2005. december 31-ig tartó határidőt biztosított a tagállamoknak kötelezettségeik teljesítésére. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely tagállam egyébként sem hivatkozhat a belső jogrendből adódó nehézségekre az uniós jogból eredő kötelezettségek nem teljesítésének igazolása céljából (lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Görögország ítélet, C-407/09, EU:C:2011:196, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; Bizottság kontra Írország ítélet, EU:C:2012:834, 71. pont).
- 52 A fentiekre tekintettel meg kell állapítani, hogy a Belga Királyság, mivel nem biztosította Aywaille, Baelen, Blegny, Chastre, Grez-Doiceau, Jodoigne, Lasne, Obourg, Oreye, Orp, Raeren, Sart-Dames-Avelines, Soiron, Sombreffe és Yvoir-Anhée agglomerációk települési szennyvizeinek összegyűjtését és kezelését, valamint Bassenge, Chaumont-Gistoux, Chièvres, Crisnée, Dalhem, Dinant, Écaussinnes, Estinnes, Feluy-Arquennes, Fexhe-Slins, Fosses-la-Ville, Godarville, Hannut, Havré, Jurbise, Le Rœulx, Leuze, Lillois-Witterzee, Profondeville, Rotheux-Neuville, Saint-Georges-sur-Meuse, Saint-Hubert, Sirault, Sprimont, Villers-la-Ville, Villers-le-Bouillet, Virginal-Hennuyères, Walcourt, Welkenraedt, Wépion, Wiers, Gaurain-Ramecroix és Héléchine agglomerációk települési szennyvizeinek kezelését, nem teljesítette az irányelv 3. és 4. cikkének rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

- 53 Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján a Bíróság a perveztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A Belga Királyságot, mivel a kötelezettségszegés megállapítást nyert, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A Belga Királyság, mivel nem biztosította Aywaille, Baelen, Blegny, Chastre, Grez-Doiceau, Jodoigne, Lasne, Obourg, Oreye, Orp, Raeren, Sart-Dames-Avelines, Soiron, Sombreffe és Yvoir-Anhée agglomerációk települési szennyvizeinek összegyűjtését és kezelését, valamint Bassenge, Chaumont-Gistoux, Chièvres, Crisnée, Dalhem, Dinant, Écaussinnes, Estinnes, Feluy-Arquennes, Fexhe-Slins, Fosses-la-Ville, Godarville, Hannut, Havré, Jurbise, Le Rœulx, Leuze, Lillois-Witterzee, Profondeville, Rotheux-Neuville, Saint-Georges-sur-Meuse, Saint-Hubert, Sirault, Sprimont, Villers-la-Ville, Villers-le-Bouillet, Virginal-Hennuyères, Walcourt, Welkenraedt, Wépion, Wiers, Gaurain-Ramecroix és Héléchine agglomerációk települési szennyvizeinek kezelését, nem teljesítette a települési szennyvíz kezeléséről szóló, 1991. május 21-i 91/271/EGK tanácsi irányelv 3. és 4. cikkének rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.**
- 2) **A Bíróság a Belga Királyságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások